

Okruhy ke státní závěrečné zkoušce

| | |
|------------------------|--|
| Název studijního oboru | Kulturněhistorická a muzeologická studia |
| Kód studijního oboru | 7105R062 |
| Typ studia | bakalářský |
| Forma studia | prezenční |
| Specializace | |
| Platnost od | 1. 11. 2016 |

Zkouška se skládá z 1 otázky z českých dějin a ze 2 otázek (1+1) dle svého výběru ze specializace (dějiny kultury nebo dějiny umění + muzeologie nebo regionalistika). Studenti svou volbu oznámí na sekretariátu (osobně nebo e-mailem nebo telefonicky) do termínu pro přihlášení k SZZ.

ČESKÉ (ČESKOSLOVENSKÉ) DĚJINY

1. **Příchod Slovanů do střední Evropy: první slovanské „státy“ (Sámova říše, Velká Morava)**
2. **Český stát v 10.–12. století. Vývoj politický, hospodářský, kulturní**
3. **Ekonomické a společenské proměny českého státu ve 13. století (vznik měst, středověká kolonizace, utváření šlechty, postavení církve)**
4. **Český stát 13. století – středoevropská mocnost? Vnitřní i zahraniční politika od Přemysla Otakara II. po Václava III.**
5. **Lucemburkové na českém trůně. Jan Lucemburský a postavení českého státu v Evropě**
6. **Mocenský, kulturní a hospodářský rozvoj českého státu za Karla IV. Lucemburského**
7. **Vláda Václava IV. Česká společnost před husitskou revolucí**





8. Husitská revoluce 1419–1437 (příčiny a důsledky „první evropské reformace“)
9. Nejistota v českých zemích 1437–1458. Jiří z Poděbrad jako zemský správce
10. Konsolidace českého státu za krále Jiřího z Poděbrad (vnitřní a zahraniční politika)
11. Jagellonci a utváření stavovské monarchie v Čechách (1471–1526)
12. Ferdinand I. Habsburský a nový vládní systém. Stavovský odboj 1546–1547
13. Vnitrostátní nábožensko-politické problémy Habsburků v českých zemích (do 1611). Zahraniční konflikty s Osmanskou říší (do 1606)
14. Renesanční vzdělanost, humanistické písemnictví v českých zemích (osobnosti a díla)
15. Druhý stavovský odboj 1618–1620. Počátek třicetileté války v českých zemích
16. Třicetiletá válka a její důsledky pro české země (společnost, hospodářství, politika)
17. Obnova po „dlouhé válce“ v Čechách a na Moravě. Sociální konflikty na českém venkově kolem roku 1680 a jejich srovnání s událostmi roku 1775
18. Barokní literatura světská i církevní (osobnosti, díla a jejich přínos české kultuře)
19. Marie Terezie a boj o zachování podunajské monarchie (války o slezské dědictví 1740–1748, 1756–1763). Reformní dílo panovnice
20. Josef II. a osvícenský absolutismus jako politický systém





21. Politický vývoj habsburské monarchie a českých zemí v době Velké francouzské revoluce a napoleonských válek
22. Metternichovský absolutismus a české země do roku 1848
23. Revoluční léta 1848-1849 v monarchii a českých zemích
24. Politický a správní vývoj monarchie a českých zemí po porážce revoluce 1848-1849 a po obnovení ústavnosti
25. České národní hnutí: cíle, osobnosti, časové určení
26. Zavedení dualismu a vývoj českých zemí a monarchie do roku 1914
27. Vývoj česko-slovenské vzájemnosti od roku 1848 do první světové války
28. Industrializace a hospodářský vývoj českých zemí v první a druhé polovině 19. století
29. Vzdělanost, vzdělávání a proměny školství od konce 18. do počátku 20. století
30. První světová válka a vznik československého státu
31. Československo v letech 1918 – 1920: základní charakteristika
32. Problematika národnostních menšin za tzv. první republiky
33. Československo ve 20. letech 20. století
34. Československo ve 30. let 20. století





35. Tzv. mnichovská dohoda: předpoklady, průběh a důsledky
36. Tzv. druhá republika: stručná charakteristika
37. Říšská župa Sudety: stručná charakteristika
38. Slovenský stát: stručná charakteristika
39. Protektorát Čechy a Morava: stručná charakteristika
40. Protestní aktivity, odboj za nacionálně socialistické okupace (domácí a zahraniční) a politická, náboženská a rasová perzekuce za okupace
41. Československo v letech 1945–1948 (tzv. třetí republika): základní charakteristika
42. Tzv. německá a maďarská otázka v poválečném Československu
43. Únor 1948: předpoklady, průběh a důsledky
44. Československo v 50. letech 20. století: základní charakteristika
45. Československo v 50. letech 20. století: politické procesy a perzekuce, protestní a odbojové aktivity v ČSR a v zahraničí
46. Československo v 60. letech (do roku 1968): základní charakteristika
47. Pražské jaro, vpád vojsk Varšavské smlouvy a nástup tzv. normalizace (1968-1969)
48. Období tzv. normalizace 1969–1989. Základní charakteristika systému, společnost a opozice za normalizace





49. Pád komunistického režimu v Československu v r. 1989 a první fáze demokratické transformace do voleb v červnu 1990

50. Politický vývoj v Československu po volbách v červnu 1990, rozpad Československa a jeho příčiny

DĚJINY KULTURY

1. Dějiny kultury: vymezení tématu, terminologie, teorie bádání ve 20. století
2. Vývoj kultury na venkově, životní a jiné cykly ve 14.–18. století
3. Kultura města a jeho obyvatel (materiální i duchovní život) ve 14.–18. století
4. Šlechtické prostředí. Jeho proměna a konstanty v 15.–18. století
5. Panovnický dvůr. Vztahy panovníka s (dvorskou) šlechtou v 16.–18. století
6. Představitelé vědy a vzdělání renesance a baroka v českých zemích
7. Církev a vojsko v raném novověku: nehybné, nebo proměnné struktury?
8. Lidé na okraji společnosti v 16.–18. století (příklady segregace sociální a etnické)
9. Zrod moderní kultury v 19. století – industrializace, urbanizace a rozvoj vzdělanosti
10. Kultura ve 20. století: kultura a politika (kulturní politika) v prostředí nedemokratických režimů.



DĚJINY UMĚNÍ

1. Románské malířství, sochařství a architektura v českých zemích
2. Časové zařazení, základní dělení; malby ve Znojemské rotundě; Hildebert a Ewervin; architektonická plastika; rotunda, jednolodní kostel, basilika
3. Malířství, sochařství a architektura 13. a 14. století v českých zemích
4. Lucemburkové a umění; památky 1. poloviny 14. století; Mistr Vyšebrodského oltáře; Mistr Theodorik; Mistr Třeboňského oltáře; Parlěrovci v Čechách a na Moravě, cisterciácká architektura, počátky gotiky v době Přemysla Otakara II.
5. Umění 16. století v českých zemích
6. Počátky renesance v Čechách a na Moravě, sběratelství, Rudolfinské umění, manýrismus,
7. Barokní architektura v Čechách a na Moravě
8. Základní periodizace a typologie; počátky kolem 1600; stavby tzv. radikálního baroku v Čechách a jejich autorství; Jan Santini Aichel; Dientzenhoferové, Broumovská skupina
9. Barokní malířství v českých zemích
10. Základní periodizace, hlavní představitelé; Karel Škréta, Jan Jiří Heinsch, Michael Lucas Leopold Willmann, Petr Brandl, Václav Vavřinec Reiner; Franz Antonín Maulbertsch
11. Malířství 1. poloviny 19. století v Čechách a na Moravě



- 12. Pražská akademie, významné osobnosti, stylové proudy v malířství, témata malířské tvorby**
- 13. Architektura 19. století**
- 14. Periodizace, typologie staveb, hlavní slohy a směry; Lednicko-valtický areál, zámek Kačina, historizující slohy druhé poloviny 20. století**
- 15. Liberec v období historismu a secese**
- 16. Architektura v Liberci na sklonku 19. století – zahradní město, koncepční plán výstavby. Role severočeského muzea.**
- 17. Český kubismus**
- 18. Základní datace, vznik a vývoj světového kubismu, vývoj v českých zemích, rondokubismus, Pavel Janák, Josef Gočár, Josef Čapek, Václav Špála**
- 19. Formy modernismu v českém malířství a architektuře druhé poloviny 20. století**
- 20. Osobitost českého duchovního života šedesátých let, proměna vizuálních koncepcí sedmdesátých a osmdesátých let (Expo 58, akční umění, Sial, české umění v exilu)**



MUZEOLOGIE

1. Předkřesťanské a středověké pokladové sbírky chrámové a světské – vývoj úlohy sbírek paměťového charakteru, typy, formy uchovávání a prezentace
2. Humanistické komory a vliv rozvoje přírodních věd – vývoj od ranně renesanční Itálie, typy komor, formy uchovávání a prezentace, první teoretické práce, přeměna v první veřejná muzea
3. Vliv osvícenectví – dopad francouzské revoluce a Napoleonových tažení na vývoj muzejnictví, imperiální muzeum, vznik muzejní architektury, charakteristika zemských muzeí v Habsburské monarchii, spory o charakter předchůdců Národního muzea
4. Diferenciace muzeí v 2. pol. 19. století a na počátku 20. století – specializace a periferizace, muzea jako základny vědy, vliv I. světové války, soudobá dokumentace, pokusy o síť regionálních muzeí v ČSR, rozvoj teorie
5. Muzeum a ideologie (40. léta – závěr 20. století) – úloha muzeí v totalitních režimech, důsledky II. světové války, ICOM a Modrý štít, zákon ČSR 54/1959, profesionalizace práce v muzeích, nová muzeologie, změny v muzejnictví po pádu totalitních režimů
6. Typologie a struktura muzeí – funkce muzea a vnitřní organizace, umístění a prostředí muzea, statut instituce, historické vydělování oborově a regionálně zaměřených muzeí, muzejní síť
7. Organizace a řízení muzeí – místo muzea mezi kulturně výchovnými a paměťovými institucemi, počátky organizování v 19. století, meziválečné období (OIM, Svaz muzeí, MŠANO), ICOM, řízení muzeí v Československu do 1989, současná správa, AMG



8. Muzejní selekce – vývoj intencí k vytváření sbírek, muzeálie a muzealita, primární kontext a separace muzeálie, autentická dokumentace, primární dokumentace, průvodní dokumentace, komise pro sbírkotvornou činnost, přírůstková kniha
9. Muzejní tezaurace – vývoj tezauračních forem, sbírkový předmět a sbírkový fond, objektový model, systematizace a sekundární kontext, druhotná dokumentace, legislativa a ochrana sbírek
10. Muzejní prezentace – vývoj prezentačních forem, revokace kulturní paměti – ostenze a vizualizace; vytváření znakové soustavy; vztah expedient – médium – mediátor – recipient – zpětná vazba; typy prezentací; metodika přípravy a její fixace

REGIONALISTIKA

1. Vymezení regionu (historie vs. geografie), problémy bádání, zdroje poznání regionu (písemné, ikonografické, mediální), samostatný badatelský projekt
2. Prameny vydané I (středověk, raný novověk, 19. a 20. století)
3. Topografické příručky a způsoby jejich využití. Kartografický vývoj českého území od 16. do 20. století
4. Vývoj regionálního bádání od novověku do závěru 20. století v Čechách a na Moravě
5. Osobnosti zastupující badatelské směry regionů od osvícenství do postmoderny, významné práce
6. Způsoby využití pramenů v německém regionálním výzkumu (do 1945). Reflexe německé historické literatury o regionu (do 1945)





7. České regionální bádání v letech 1945–1989. Možnosti a způsoby komparace „nadregionálních“ pramenů, přeshraniční výzkum (od 1990)
8. „Pomocné“ obory historikova bádání v regionu I (dějiny umění, dějiny církevní, literární historie, lingvistika)
9. „Pomocné“ obory historikova bádání v regionu II (historická demografie, sociální dějiny, historická kartografie a historická geografie)
10. Uplatnění teorií historického diskursu a jejich limity. Směřování regionálního výzkumu.

| Obsahová správnost | |
|-----------------------|-----------------------------------|
| Předkládající katedra | Katedra historie |
| Jméno předkladatele | doc. PhDr. Jaroslav Pažout, Ph.D. |

